

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADA AMERICKÉ

Číslo 420

Prosinec 1991

Radostné Vánoce a mnoho štěstí

v Novém roce 1992

přeje svým věrným členům a přátelům

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

Koleda.

jhle co to v Betlémě?
zdá se že tam něco je:
Kejvá na mne Krásná
panna,
veinu nohy na ramena,
řeknu: Lukši hop, hop,
hop!
at je tady hned Prokop
Zlostí bych se hned
rozpuk:
Kde je Terda, malej kluk,
aby pás to stádo velky?
snad tam někde chytá
leky!
Nechte vy tu stádo slát,
ono může dobře spát:

Bárto, vezmi svou píšťalu
Elo, šáhni po cimbálu,
a ty, Janku, housle spravuj,
Vaňku, basu svou pozdravuj;
Kde jsou dudy Lukáši?
a kde bubny, Tomáši?
Do Betléma pudeme,
někde zpívat budeme:
Dítě krásné jako květ,
přišlo v zimě na ten
svět,
zahrajte mu, tranlara!
at to děťátko hája.

VESTNIK

December 1991

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Prosinec 1991

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Pozdrav prezidenta ČSFR Václava Havla krajanům na U.C.L.A.

Dámy a pánové, vážení přítomní,

před dvěma hodinami jsem měl tu čest převzít z rukou starosty města Los Angeles pana Toma Bradleyho klíče k Vaší obrovské a krásné metropoli. Před několika minutami, a jen několik desítek metrů odtud, jsem byl vyznamenán medailí jedné z Vašich slavných univerzit, Kalifornské univerzity v Los Angeles, na jejíž půdě se nyní setkáváme.

Alespoň pro mě to není leccjaké setkání. Češi a Slováci žijící mimo svou vlast, ať už jsou zase občany našeho státu, nebo jsou občany zemí, v nichž se usadili, a kteří se nejenom hlásí ke svému českému, moravskému či slovenskému původu, ale jsou odhodláni účinně pomáhat při obnově, věru že nesnadné, demokracie a vůbec důstojného života v jejich staré vlasti.

Vy víte, že nově se rodící demokracie všude, a tudíž i u nás, je rostlinka křehká, snadno zranitelná, často bezbranná. Není to jen tím, že prostě začínáme, že se rozhlížíme, že nemáme zkušenost se složitostmi, ale také finesami tohoto způsobu vlády, ale také proto, že minulý režim nám zanechal všestrannou devastaci, od morální až po ekonomickou, od kulturní až po ekologickou. A já sám se často ptám, kde vlastně začít, všechny problémy jsou naléhavé, všechny mají vlastně nárok na prioritu. Rozhodování je nesmírně těžké. Kromě státoprávních otázek, které nás právě v těchto týdnech tak naléhavě zaměstnávají, jde nám především o to, abychom splnili svou odpovědnost k nastupující generací: připravili jim alespoň půdu pro důstojný život ve svobodě a v demokracii, tedy pro život, který mají před sebou a s nímž také stojí a padá příští život společnosti.

Vím, že mi namítnete: ano, to všechno je pravda a my si to uvědomujeme. Ale proč došlo k tolika chybám, k tolika opomenutím, k tolika nedůslednostem v tomto našem úsilí? Proč jsem já, jako hlava státu, nezasáhl častěji a energičtěji?

Nechci se vykrucovat a odpovídám takto: budovat právní stát, obnovit lidská a občanská práva v něm, zaběhvat celou tu složitou mašinérii legislativní, exekutivní, soudní je nepředstavitelně komplikovaný proces po téměř půlstoleté vládě diktatury. Navíc, po stejně dlouhém údobí, kdy všechno bylo umlčováno, zatajováno, zideologizováno, všichni chtějí teď něco jiného, všichni chtějí být slyšeni, všichni chtějí přiložit ruku k dílu. To může být někdy plodné, někdy však to vyvolává politické hašteření, demagogii, nesnášenlivost.

A tak bych vás prosil, abyste při vši kritice, nejednou oprávněně, nám poskytli nezbytný čas se nadýchnout, rozhlédnout se, prostě abyste na nás příliš nenaléhali, že to či

ono jsme dosud nevyřešili, že jsme nenapravili chyby, kterých jsme se dopustili.

Historie Spojených států je pro nás dobrým příkladem a vodítkem. A tady vstupujete do hry právě vy, Američané českého a slovenského původu, kteří jste dokázali, že je možné být zároveň svobodným zodpovědným jedincem a zároveň dobrým členem společnosti. Ve své velké většině jste uspěli tak říkajíc na jedničku ve svých oborech — vždyť v této zemi není snad žádné větší univerzity, na níž by nepůsobili naši krajané. A teď navíc jste rozhodnutí pomáhat své staré vlasti. Dovolte, abych Vám za toto všechno ze srdce poděkoval.

Znám vaše kritická stanoviska zejména k otázce našeho zákona o mimosoudní rehabilitaci, jehož novelizace, bohužel, Federálním shromážděním neprošla. Vím, že vás trápí, že dosud nevyšel zákon o třetím odboji, který by jednou provždy ocenil zásluhy těch, kteří ať doma, ať v cizině bojovali proti komunistické totalitě a kteří se výrazně zasloužili o to, že Československo je dnes opět zakresleno na mapě civilizovaného demokratického světa. Sdílím a chápu tuto vaši nespokojenost a netrpělivost. Mohu vám však sdělit toto: zákon o třetím odboji se v příslušných sborech vládních i zákonodárných připravuje a doufám, že už v několika příštích týdnech budou zveřejněny jeho hlavní zásady. Není vyloučeno, že se podaří zformulovat i takové paragrafy, které napraví, co bylo v zákonu o mimosoudních rehabilitacích opomenuto nebo zamítnuto. Vím dále, že vám všem jde především o uznání morální. Za svou osobu slibuji, že učiním co je v mých silách, aby se tak stalo, a aby se tak stalo brzo.

Snad bych měl ještě na závěr dodat, že náš nový stát zřídil několik řádů za zásluhy v zápase o demokracii a lidská práva. Hned po návratu z Ameriky 28. října 1991 propůjčím poprvé nový Řád Tomáše Garriguea Masaryka osobnostem, které se v tomto zápase za druhé světové války a v údobí, které následovalo, zasloužily o naši svobodu. Žel, většina z nich už bude in memoriam udělena lidem, kteří se nedožili.

Dovolte mi tedy ještě jednou vám poděkovat nejenom za práci, kterou jste vykonali pro náš stát, ale také za porozumění a trpělivost, o které jsem vás před chvílí požádal. O porozumění a trpělivost, s nímž budete nahlížet na věru nesmírně nesnadnou situaci země, z níž jste vyšli a na níž jste nezapoměli.

Děkuji vám za pozornost.

Roční předplatné Věstníku — \$5

SMUTNÁ OSLAVA

Dvě pamětihodné události poznamenaly letošní oslavy založení československého státu.

K první z nich došlo v Bratislavě. Pro oslavu 73. výročí národního osvobození svolaly VPN a Demokratická strana své příslušníky a příznivce na náměstí Slovenského národního povstání k manifestaci za společný stát a pozvaly na ni prezidenta Havla a další vládní činitele. Nato odpůrci společného státu svezli autobusy své stoupence také do Bratislavy — ne, aby uspořádali projev vlastní, ale aby rozbili oslavu založení Československé republiky. Tak se stalo, že představitelé vlády v čele s V. Havlem byli při příchodu na tribunu přivítání organizovaným pískotem a řevem a házením vajec. Havel zahájil svůj projev prosbou o dvě minuty ticha k uctění památky těch, kdo v boji o svobodu padli; nato řev a pískot ještě zesílil, až byl dočasně přehlušen voláním "Ať žije Havel!" Zatím další (na štěstí pro přítomné jen) vaječné střely dopadaly na tribunu a prezident ji se svým průvodem opustil — k nelibosti Alexandra Dubčeka, který nesouhlasil s vyklizením pole nepříteli a opuštěním tisíců, kteří přišli svou oddanost společnému státu vyjádřit.

Druhou událostí bylo udělování a propůjčování řádu T. G. Masaryka mrtvým i živým, kteří se významně zasloužili o demokracii a svobodu československého státu. Zde mohl prezident promluvit nerušeně; v denním tisku se projev neobjevil. Byl v podstatě vážnou a důstojnou variací na lidovou píseň "možná, že jo, a možná, že ne; možná se sejdeme, možná rozejdeme." Prezident Havel s filozofickým klidem rozvažoval i nad tím, že se v nejbližší době rozhodne o existenci toho samého státu, v jehož čele stál, ale nikde v projevu nezazněla výzva k jeho udržení ani odhodlání jej bránit a chránit všemi legitimními prostředky. Pamětníkům časů minulých mohla prezidentova řeč připomínat projevy Dr. Beneše za Mnichova a v únoru 1948.

Události v Bratislavě měly svou dohru. Předseda SNR F. Mikloško v televizním projevu slíbil vyšetřit, kdo rozbítí oslavy 28. října organizoval a platil. O něco později následoval projev slovenského ministra vnitra, podle něhož splnila policie svou povinnost a selhali organizátoři shromáždění, protože i komentátoři přímého přenosu byli informováni o tom, že do Bratislavy odpůrci ČSFR byli sváženi autobusy, aby narušili průběh oslav. Také vajíček, létajících na tribunu ještě před prezidentovým příchodem bylo těžké si nevšimnout. To nic nemění na skutečnosti, že ochrana bezpečnosti státních představitelů je nespornou a samozřejmou povinností policie a nikoliv pořadatelů schůzí a manifestací, pokud nemají soutěžící politické strany tvořit každá vlastní *Schutzstaffels*, které si při pokusu chránit svá shromáždění před rušením budou vzájemně rozbíjet hlavy. Své odpovědnosti se policie nemůže zbavit tím, že jako (jediného?) pachatele identifikovala patnáctiletého hochy, který údajně házel vajíčka a který pro svou nezletilost nemůže být stíhán ani trestán. Rozbíjení schůzí a umlčování protivníků bojůvkami nacionalistů na náměstí SNP se stalo pravidelnou událostí a nikdy proti němu nebylo učiněno žádné opatření k ochraně dvou základních občanských práv — svobody projevu a svobody shromážděvací. Události v

Bratislavě dále poškodily jméno Slovenska v zahraničí a uškodily celému státu. Zhoršily závažně napětí před dalším jednáním o státoprávním uspořádání a spolu s vyhrůžkami uvěznění zastánců společného státu jsou předznamenáním toho, že svobodné Slovensko by nemuselo znamenat také svobodu pro všechny Slováky.

STARÉ ZVYKY — POMALÝ POKROK

Obyvatelstvo Československa se jen pomalu a obtížně zbavuje pracovních návyků, které si osvojilo v minulém období. Mnohá odvětví si stěžují na přebytek zboží, ale zákazník je v obchodech nenachází, např. výběr sýrů a dalších mléčných výrobků. Knižní trh je přeplněn tituly, ale když zákazník žádá určitou knihu, prodavačka mu odpoví starým známým: Nemáme. Chybí pilní vedoucí, kteří by udržovali plný sortiment zboží, i ochotné prodavačky. Podobně většina podniků nevyřizuje objednávky či poptávky včas a podle požadavků, přitom odbyt stagnuje. Televize vysílala krátký šot o zlepšování organizace práce ve Vítkovických železárnách: mistr napomínal dělníky, aby udržovali na pracovištích pořádek.

Dříve podniky špatně hospodařily a stát jim pak podporami různého druhu pomáhal z nesnází. Dnes čtenář denního i odborného tisku s obavami zjišťuje, že podniky nezměnily svoje jednání, pouze očekávají pomoc od zahraničních firem. Kromě několika málo podniků, např. sklářských ze severních Čech, snad všechny jednájí o záchranu (podle jejich mínění snadnou) s cizinou. Pro získání zahraniční účasti, která podnik vybaví moderním zařízením (to je přání), pověří vedení rakouskou či americkou poradenskou firmu, aby vyhledala vhodného partnera. O zlepšení výroby vlastními silami se příliš nestará. Zahraniční pomoc očekávají nejen podniky, ale také ČSD, výstavba dálnic a pravděpodobně i další instituce.

Třetím zlovykem, který přežívá, je nedodržování právního řádu. Staré heslo zaměstnanců národních podniků: "Kdo nekrade, okrádá svou rodinu" se rozšířilo a zachvátilo také soukromé podnikání všeho druhu. Kontroly zjišťují, že stánkaři nemají povolení k prodeji, jejich firma není hlášená, chybí doklady o původu zboží atd. O předražování, špatné jakosti zboží ve všech prodejnách se hodně píše v tisku, ale kontrolní orgány se ospravedlňují starou výmluvou: Nejsou lidé, předpisy neumožňují přísnější prověrku ani postih, dopadení viníci jsou drzí, je hrdinstvím proti nim vystoupit.

Mnozí národohospodáři pokládají nezaměstnanost za prostředek nátlaku, který zvyšuje výkony v podnicích i zájem o práci. V ČSFR tento nový, dosud neznámý jev zatím nezapůsobil. V ČR připadá na čtyři nezaměstnané jedno volné pracovní místo, převážně v dělnických profesích. Uchazeči odmítají práci nepohodlnou, např. na směny, delší dojíždění na okraj města, a kancelářské síly nepřecházejí do dělnických profesí. Pracovní tempo v podnicích zůstává mírné, nedostatek pracovníků v některých neoblíbených oborech trvá. Nezaměstnaní nejsou ochotni se přeskolit pro potřebná povolání či účastnit se veřejně prospěšných prací.

V minulém režimu neočekávali občané žádnou světlou budoucnost a neměli důvěru k vedoucím činitelům státu, obce či podniku. Tato skepse přetrvává a nepřijemně tlumí politickou i pracovní aktivitu. Jedinou skupinou, která má prospěch z nových poměrů, jsou soukromí podnikatelé, kterých je málo a za krátkou dobu se nemohli ani ekonomicky ani politicky prosadit. Nedůvěru občanů v

budoucnost zvyšuje okolnost, že na mnoha místech v podnicích i úřadech zůstávají stejní lidé, kteří již v minulosti pracovali nedbale, ale politicky se angažovali.

Je odpovědností vládních stran, aby působily novými myšlenkami proti přetrvávání starých vzorů jednání. Občané si však příliš dobře pamatují bývalá hesla o poctivé práci, jimiž se jejich vlastní hlasatelé neřídili. Věrohodná a přesvědčivá bude tato kampaň pouze tehdy, když ji povedou lidé nezatížení minulostí. Občan neuvěří přetrvávajícímu funkcionáři podniku, úřadu či instituce, že nyní povede svěřený úsek lépe podle zásad demokracie a tržního hospodářství. Proto očista veřejného života, o které jednal parlament, ovlivní příznivě hospodářský vývoj. Mnohé staré kádry studovaly pouze povrchně s pomocí stranické protekce a všichni se vzdělávali pouze v marxistické ekonomii a politice. Četní mladí absolventi již prošli kursy zahraničních lektorů, popř. získali kratší či delší zkušenosti v zahraničí. To jsou lidé, jejichž podpora vládnoucími stranami je žádoucí.

PODNIKY PROTI REFORMĚ

Dlouhodobé zvyky z minulého režimu přetrvávají i ve státních podnicích. Vedení většinou zůstalo, rovněž ostatní zaměstnanci, zvyklí na nízké pracovní tempo, dodržované po mnoho let částečně také z odporu proti režimu. Jen ti nejschopnější odešli samostatně podnikat, mnoho dalších se registrovalo jako soukromí podnikatelé, ale nedali výpověď a pracují pro sebe v dílnách svého zaměstnavatele. Veškeré osazenstvo má vysoký zájem, aby se nic nezměnilo a tato příjemná situace pokračovala. Proto se podniky brání privatizaci, dávají do aukcí jen nejhorší provozovny, přeměňují se v akciové společnosti a nyní tvrdí, že již patří do velké privatizace a proto aukce pro žádné jejich části nepřicházejí v úvahu.

Ministr Klaus stále podnikům připomíná, že si musí své problémy vyřešit vlastními silami, bez státní pomoci, ať již jde o výrobní programy, odbyt či zadluženost, jinak "Špatný musí zkrachovat" (název jeho úvodníku). Ředitelé se však těchto pohrůzek nelekají, neboť nenesou za svoje výsledky žádnou odpovědnost. Odpadl i dřívější mírný dozor nad plněním plánu a hospodařením. Proto mnoho továren (procento nelze odhadnout) pokračuje ve výrobě na sklad, neplatí svým dodavatelům a zaměstnancům poskytuje co nejvyšší valorizaci mezd. Místo propouštění pracuje část osazenstva na zkrácenou dobu, stát polovinu odpadlé mzdy hraď za podmínky, že jde o přechodné opatření, což často není pravda.

Za vhodný prostředek, jak uchovat dosavadní poměry, považují ředitelé podniků zahraniční účast. Fejetonista *Lidových novin* (7. října) vylíčil svoje poznatky stručně: "Vytvářejí paralelní soukromé podniky a jim předhazují ty nejlepší zakázky, které by měl dostat státní podnik, v němž pracují. Potom nechávají své firmičky upadat a prodávají je zahraničním zájemcům." Státním zájmům by odpovídalo, kdyby podniky využívaly různých forem kooperace (práce ve zdě, licence) a teprve při nevyhnutelné potřebě nového zařízení přijímaly zahraniční podílníky. Podle uveřejňovaných zpráv snad nebude ani žádný komunální podnik v nejmenší vesnici bez cizího kapitálu. Příklady uzavřených anebo připravovaných spojení: Rotschild — Vítkovice; P.S.D. Limaspol, Cypr — Smrečina Banská Bystrica; Berndorf, Rakousko — Sandrik, Dolné Hámre; Honda —

Jawa; Marius Pedersen, Dánsko — Technické služby města Pardubic; Rockwell, USA — RABS Liberec. Komise ministerstva průmyslu ČR mají v mnoha případech námitky k nevýhodným podmínkám spojení.

Státní podniky ignorovaly varování ministra Klause a dále si vypůjčovaly, výše jejich závazků se odhaduje na 500 miliard Kčs. Finanční rada ČSFR podlehla hrozbě bankrotů a rozhodla o rekapitalizaci bank a oddlužování. Fond národního majetku poskytne bankám dluhopisy v hodnotě 50 miliard Kčs, které později nahradí akciemi privatizovaných podniků. Banky pomocí této jistiny odepíší perspektivním podnikům určité staré dluhy, které jim vnutila minulá vláda. Ministr Klaus vysvětluje, že půjde o selektivní přístup, neboť věří, že existuje externí možnost posoudit perspektivu zadluženého podniku". Zároveň zdůrazňuje, že "jde o výjimečné, jednorázové opatření, po němž již nebudou následovat žádná další" (*Hospodářské noviny*, 11. října). Přes tato ujišťování se však pozorovatelé domnívají, že jde o prohru vlády. Podniky si sanaci vynutily a není vyloučeno, že platební neschopnost si vyžádá další záchranná opatření.

V současné době předkládají podniky privatizační projekty a podle předběžných zpráv se vedení opět snaží projít touto transformací bez velkých změn. Některé organizace chtějí zařadit co největší část základního kapitálu do kupónové privatizace. Očekávají, že se tím akcie rozptýlí do rukou tisíců drobných vlastníků, kteří nebudou mít sílu zasahovat do organizačních a provozních záležitostí. Jiné podniky se dělí na několik jednotek, z nichž některé jsou bezcenné, ale jedna nebo několik málo obsahuje nejhodnotnější části majetku. Zaslíbený *insider* ví, kam má vsadit kopóny, *outsider* získá brak. Závodny nebo jiné organizační složky vypracovávají alternativní privatizační projekty, vedení podniků jim však v mnoha případech odmítá poskytovat potřebné informace.

O úspěchu reformy nerozhodují parlamentní či akademické rozpravy ani útoky prof. Komárka, Zeleného a dalších proti ministru Klausovi. Základem hospodářství jsou podniky. Teprve až se změní jejich organizace a provoz, vzpamatuje se ekonomika z dlouhodobé stagnace. Ale k tomuto výsledku zbývá ještě dlouhá cesta. Musí se změnit nejen postoj vedení podniků, ale také řadových pracovníků: "Ředitel karlínské Tesly Pavlica: "...rozhybat náš národ je zatraceně těžké... Dostat Čechy z víkendových chalup na noční směny do fabrik zřejmě ještě chvíli potrvá." Generální ředitel Komerční banky Salzmann: "Můžeme pořád nabádat ke zdvořilosti; mnozí už nevědí, co to vlastně je." (*Metro-politan*, 2. října.)

POZNAMENEJTE SI DEN — SOBOTU 1. ÚNORA 1992
kdy ČSNRA pořádá

Reprezentativní ples
V RITZ-CARLTON HOTELU

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady
k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje,
získejte nám nové členy!

Československá obec legionářská v zahraničí: PROHLÁŠENÍ K 28. ŘÍJNU

Československá obec legionářská v zahraničí, jejíž mnozí členové, bývalí důstojníci vojenských útvarů na Slovensku, byli v březnu 1939 přímými účastníky a očitými svědky událostí, vedoucích k vyhlášení t.zv. samostatného státu Slovenského, cítí, že je to opět malá, ale hlasitá menšina demagogických šovinistů a politických dědiců Tisů, Šaňo Machů, Sidorů, Ďurčanských, Tuků a Kirschbaumů, která se dnes domáhá vlády nad východní částí až do Mnichova jednotné republiky Československé. Zapomněli, že od 16. března 1939 byl tak zvaný samostatný stát Slovenský protektorátem Třetí říše.

Tito potomci a v mnoha případech odchovanci neonacistických Hlinkových gard, kteří se nestyděli tělesně napadnout ani presidenta republiky, nevědí, vědět nechtějí anebo jsou dokonce hrdí na to,

- že jejich "samostatnost" byla nařízena Adolfem Hitlerem,
- že 24. března 1939 byly na Slovensku zřízeny koncentrační tábory pro osoby nepřátelské slovenskému "státu",
- že jejich stát musel dodat a dodal několik divisí na pomoc Wehrmachtu,
- že jejich stát vyhlásil válku Spojeným státům 12. prosince 1941,
- že na základě dohody s Třetí říší z 30. ledna 1940 Tisova vláda odeslala 60.000 Slováků na nucené práce do Německa,
- že Tiso dal souhlas k "odprodeji" slovenských Židů v počtu 57,628 osob Třetí říši a jejich "přesídlení" do nových osad v blízkosti vyhlazovacích táborů; Eichman stanovil cenu RM 200 za osobu,
- že Tisova vláda vydala a prováděla "slovenskou" versi Norimberských zákonů,
- že Tiso požádal Hitlera o pomoc k potlačení Slovenského národního povstání, že 27. října 1944 děkoval Vůdci za úspěch této pomoci a tuto tragedii oslavil vlastnoručním dekorováním příslušníků Waffen-SS a Wehrmachtu.

Naproti tomu si připomeňme, že v bojích při osvobození Slovenska od maďarských bolševiků v r. 1919 padlo přes 250 francouzských a italských legionářů a Sokolů a

- že legionářský velitel generál Šnejdárek svou rozhodností získal Bratislavě rozsáhlé a bezpečné předmostí v Petržalce.

Tito slovenští legionáři, v čele s generálem Rudolfem Viestem, vydali 14. března 1939 protest, v němž připomněli, že udatní slovenští vlastenci bojovali a umírali spolu s Čechy za svoji svobodu,

- že to byli Češi, kteří pomáhali Slovákům v nejhorších obdobích jejich dějin a
- že "to, co jsme získali na duchovním i materiálním poli, se stalo s českou pomocí za posledních dvacet let". A proto naléhali, aby nebyla poskvřena národní čest Slováků a paměť padlých bratří v čele s bohatýrem, generálem M. R. Štefánikem.

Čs. obec legionářská v zahraničí, jejíž příslušníci bojovali na zemi, ve vzduchu, na východě, na západě i na Slovensku, během druhé světové války proti nacistickému nepříteli Čechů, Slováků a Rusínů a zůstali věrni Masarykově

demokracii, odbojem proti diktatuře komunistické strany od roku 1948 až do roku 1989, se staví celou svou neposkvřenou mravní silou proti jakýmkoliv pokusům rozdělit Slováky od Čechů v jejich historických prostorech. Tento důležitý, ale též nebezpečný prostor v srdci Evropy, uhájili společným úsilím jak proti pokusu o světovládu nacismu ze západu, tak proti rakousko-uherskému útlaku z jihu, tak i nakonec proti pokusu o rozvrat demokratického světa komunistickou a nám cizí ideologií z východu.

Vystupte proto všemi pádnými a nepopíratelnými důkazy za jednotný stát Čechů, Slováků a všech, kteří kdysi v Masarykově státě našli svoji sílu, svobodu, úctu člověka k člověku a to, po čem všichni na konci tohoto bludného věku toužíme — šťastný domov.

Za Československou obec legionářskou v zahraničí

Miloslav Kašpar (z Prahy), předseda ČsOL v Z.

Jáno Čerňák v.r. (z Nitry), místopředseda ČsOL v Z.

Jan Babinec v.r. (od Užhorodu), předseda jednoty ČsOL, New York

300 let Čechů a Slováků v Americe

PANORAMA

Krajanská kronika Panorama zaznamenala pro budoucí generaci náš přínos Spojeným státům americkým. Dílo se skládá ze dvou částí: z historického úvodníku ke každé kapitole a z předplacených životopisů. Dr. G. Švejda, historik, napsal stať o prvních českých a slovenských přistěhovalcích. Každý americký stát má svoje kapitoly o svých začátcích.

Panorama je k dostání v kanceláři ČNRA — 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650 — Tel. 656-1117. Cena \$7.00 + poštovné \$1.50.

Dopisy Československé národní rady americké do ČSFR

Občanské hnutí — Koordinační centrum
Jungmannovo nám. 9, Praha 1

Vážený krajané,

12. listopadu 1991

U příležitosti vašeho Prvního řádného republikového sjezdu Vám posíláme upřímné pozdravy a přání zdaru a děkujeme za pozvání. Sledujeme s napětím Vaše úsilí o udržení společného státu Čechů a Slováků ve formě funkční federace. Jménem svých členů, Slováků i Čechů bez rozdílu, Vás prosíme, abyste v tomto úsilí pokračovali a zajistili, aby československý společný stát udržel svou kontinuitu a

nepřetržitou mezinárodní subjektivitu bez ohledu na to, zda a kdo jej opustí. Naše organizace od roku 1918 o to pracovala, američtí Češi a Slováci bez rozdílu po čtyři generace za to bojovali v legiích, v čs. zahraniční armádě, intervenovali ustavičně u své vlády a obětovali miliónové částky, takže se díváme na demokratický společný stát Čechů a Slováků jako na dílo, na kterém jsme se usilovně podíleli, které tak trochu patří i nám, které své poslání výspy demokracie a humanity v potenciálně nedemokratickém prostředí musí udržet a které žádný nemá právo zničit a žádná generace dobrovolně rozpustit.

S krajanským pozdravem,

Československá národní rada americká

Dr. Leopold Rozhořil, předseda

Dr. Vlastislav Chalupa, předseda zahraničního výboru

* * *

Dr. František Mikloško
předseda Slovenskej národnej rady
Nám. Slobody 1, 813 70 Bratislava

Vážený pán předseda, 20. novembra 1991

Podľa došlých zpráv dostala sa ČSFR do kritickej situácie a jej budúcnosť môže byť odvislá od dnešného zasadania SNR. V mene amerických Slovákov aj Čechov, ktorí sú členmi našej organizácie, Vás žiadame, aby ste zabránil rozkladu spoločného štátu Čechov a Slovákov, pre ktorého slobodu naša organizácia štyri generácie obetavo pracovala.

Československá národní rada americká

Dr. L. Rozhořil, předseda

*Ing. Š. Papánek, Dr. V. Chalupa, Andrew Valušek,
miestopredsedia*

ODEŠLY Z NAŠICH ŘAD...

Sestra Jaromíra Žáčková zemřela v Českém domově pro zestárlé po dlouhé nemoci. Odešla do exilu se svým manželem (který před rokem zemřel) po komunistickém puči v r. 1948. Byla známá svou vytrvalostí v boji proti komunismu, byla členkou Čsl. ženské národní rady v exilu.

Sestra Marie Djorgovičová zemřela po krátké nemoci. Také byla neúnavnou pracovnící v Československé ženské národní radě v exilu a byla velmi obětavá pracovnice, hlavně na vánočních bazarech ČŽNR.

Čest jejich památce!

IN MEMORIAM...

K uctění památky Blanche Tesařové
věnuje Anton Smunt\$20.00

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Tradiční 41. PLES chicagské oblasti ČSNRA se koná 1. února 1992 v Ritz Carlton hotelu v Chicagu. Po úspěchu minulých let, kterého jsme se dopracovali a díky vašemu zájmu, rozhodli jsme se zase pro krásnou plesovou síň, vynikající prostředí a výhody tohoto předního hotelu. Postupujeme s programem a s přípravou plesu. První odezva, po zaslání dopisů a pozvánek je tak dobrá, že s radostí pracujeme pro zdar plesu. Prosíme naše dárcy, kteří nás po léta podporují, aby zase přispěli svým darem do

programové knížky jako patroni, sponsors, atd. Musíme teď rychle postupovat, poněvadž tiskárna žádá od nás materiál už první týden v lednu. Tož prosíme pamatujte na nás co nejdříve.

POZNAMENEJTE SI DEN

1. ÚNORA 1992

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA

— 656-1117.

PROJEV SESTRY ROZINY NEHASILOVÉ V NEDĚLI 17. LISTOPADU

Vážení hosté, přátelé, bratři a sestry,

vítám vás srdečně jménem Odbočky 28. říjen ČSNRA v tomto odpoledni, které je věnováno dvěma tragickým událostem naší rodné vlasti Československu, jichž byla naše generace svědkem.

Dne 15. března 1939 obsadila nacistická vojska po mnichovském diktátu zbytek naší okleštěné republiky a nastala krutá vláda samozvanců.

Pak přišel 17. listopad 1939, kdy studenti Karlovy university při pohřbu svého kolegy Jana Opletala manifestovali v čele se svými profesory vůli svého národa proti nacistickým uchvatitelům.

Nacistická odvěta byla strašná: smrt, vězení, nelidské týrání zavřených a jako trest největší následovalo zavření všech universit v celé republice. Tímto aktem započala naše národní kalvárie, která se svými důsledky promítá až do dnů dnešních.

Hitler zapříčinil rozbití naší republiky a vypuknutí II. světové války; tím byl umožněn příchod sovětské armády do Evropy a zkomunizování i naší země.

S hlubokou úctou vzpomínáme a klademe kytičku vděčných vzpomínek všem těm mladým universitním studentům, kteří se postavili na odpor proti nacistickým okupantům 17. listopadu 1939.

Čest jejich památce!

* * *

Dnešní vzpomínka patří ženě milé, ušlechtilé a statečné, která se před "slavným lidovým soudem komunistů" takto hájila: "Podle nového pojetí zákonů jsme velezrádci! A přece víme, cítíme a jsme přesvědčeni, že kdybychom měli znovu příležitost a svobodu konání, nejednali bychom jinak než jak jsme činili po celý život, sloužíce oněm vznešeným ideálům svobody, demokracie, sociálního pokroku a lidství, věrně, byť i tato věrnost v novém pojetí byla najednou zločinem velezrady. — Stojíme pevně, neotřesení v očekávání nejtěžších rozsudků. V naší rozhodné chvíli je nám posilou vědomí, že ve svém konání jsme nebyli sami, že naším odchodem toto úsilí nekončí."

Toto pronesla Dr. Milada Horáková ve své obhajovací řeči na Pankráci r. 1950: "Ráda postoupím tento trest, přinesu tuto oběť, vím-li, že to národ posílí v odporu proti komunismu!" To byla její závěť a poselství národu po vynesení soudního rozsudku k smrti provazem.

Ano, vzpomínám dnes na tuto ženu, vzácnou, ušlechtilou a především statečnou; ženu, která právě v dnešní době — kdy potkáváme lidi nestatečné a svárlivé — nám zůstává vzorem a na níž právě v tyto chvíle vděčně vzpomínáme...

Obávám se, že nenajdu dosti slov, dostatek schopností, abych aspoň trochu plasticky dovedla zachytit a vykreslit aspoň odlesk ušlechtilosti, milosti a krásy, jež v sobě zračila odeševnělá, výrazná tvář ženy, matky a statečné bojovnice za pravdu a svobodu Dr. Milady Horákové.

Snad by bylo dokonce asi nejlépe mlčet, zamyslet se jen a nenarušovat ani slovy, byť sebe citověji pronesenými, to tíživé, bolestivé ticho, které se rozprostírá jako mlživý závoj kolem smutné vzpomínky na ženu tak statečnou, tak milou a vzácnou — na Miladu!

Celých 41 roků už uplynulo od chvíle, kdy se naposled nad ní uzavřela modrá obloha české krajiny, kdy naposledy ranní odlesk ozářil mučednickou tvář Milady, stojící ve stínu pankrácké šibenice.

A právě vzpomínce na tuto statečnou ženu, tak lidsky citovou ženu, o níž by Tomáš G. Masaryk řekl, že to byl krásný člověk, a básník by napsal, že to byla žena lidsky krásná, my si při vzpomínce na ni vždy uvědomujeme celou hloubku a velikost této naší celonárodní tragedie.

Milada Horáková padla. Odešla "do neznáma" statečná, hrdě charakterově nezlomená a bolestně lidská; padla, byla popravena — nikoli rukou nacistického vraha, ale rukou vlastních lidí, zaprodaných služebníků Moskvy — lidí téže krve, téže rodné řeči; z téhož národa a z téže země, lidí, pro něž tolik úsilovně pracovala, bojovala a nakonec se obětovala!

Stín této ukrutné tragedie se nás stále bolestně dotýká a měl by být poučením i výstrahou našim doma v té jejich dnešní chaotické svobodě.

Čeho se neodvážil zavilý, brutální a sveřepý nacistický nepřítel, to vykonal náš poblouzněný český člověk ve službách zrůdné bezbožecké ideologie, ve službách Moskvy. Snad právě tím více vyniká a se rozrůstá velikost a síla oběti Milady Horákové, a tím větší je dnes zodpovědnost našich doma i nás všech.

Heroická oběť Milady vyrůstá nad průměr našeho prostředí, nad všednost našeho života. Kladu si někdy otázku: byla tato její bezpříkladná oběť nutná? Nebyla tato oběť marná? Byla úměrná našemu dění, našemu chápání velikých úkolů a proměnlivé době v níž žijeme?

Milada Horáková bojovala těžký boj proti nacizmu i komunismu, proti diktaturám, které potupují čisté lidství, utlačují a kradou rukou člověku statky nejcennější: osobní svobodu, svobodu myšlení, projevu a konání.

Vidím ji stále tak, jak jsem ji znala: usměvavou, apoštolsky věřící, čistou a zase bojovnou; hluboký stesk mi víří v nitru a také otázka, zda-li to bylo správné, že zůstala doma. Když po komunistickém puči v únoru r. 1948 byla nabádána svými přáteli, aby se zachránila a odešla do exilu, — říkala jim klidně a promyšleně: "Ne všichni můžeme odejít; já zůstanu s národem doma!"

Jak by se zasmušily její jasné oči nad tím co se dnes odehrává ve svobodné vlasti! Ovšem, ale ani mezi námi v zahraničí to není zrovna dobré!

Jak by se asi zarmoutila nad naším sobectvím a závistí, které se v našem národě zahnízdily, nad tím nepochopením, co svoboda a pravá demokracie každému dává, když pro ni poctivě pracuje a v ní věří. Cítím, jak by asi studem sklopila oči před skutečností, že je doma i zde mezi námi tak málo opravdového, hřejivého a procítěného bratrství, tak málo vzájemné úcty a důvěry, upřímné lásky a ochoty, přinášet pro národ a vlast oběti! Jak by se podivila tomu, že jsou mezi námi i takoví, kteří hanobí to, co je většině národa doma i většině nám — žijícím v zahraničí — stále tak drahé — oba první dva presidenty — T. G. Masaryka a Eduarda Beneše!

Zamysleme se upřímně a hluboce nejen nad ušlechtilostí a i hlubokou vírou této vzácné ženy, ale především nad její velikou heroickou statečností, její obětí, která nezakolísala ani před smrtí.

Vláda komunistických mocipánů se zhroutila. Našemu národu, naší rodné vlasti se vrátila svoboda nekrvavou revolucí 17. listopadu r. 1989. Oběť Dr. Milady Horákové nebyla tedy marná; její milovaný národ se dočkal svobody!

Koncem minulého měsíce prezident ČSFR Václav Havel udělil řád I. stupně T. G. Masaryka Dr. Miladě Horákové posmrtně. Národ tedy její životní oběť konečně pochopil a vděčně si vzpomíná, že mnoho národu věrných jednotlivců v jejich víře v opětný návrat svobody skutečně posílila a utvrdila.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

